

Tudi Vaš novi plašč od PAULINA

po znano solidnih cenah p. n. učiteljicam zopet na obročno odplačilo.
Konfekcija PAULIN — Ljubljana, Kongresni trg 5

dobo, a si ne upajo prositi za upokožitev, ker obstoja pri sedanjih praksah urejevanja njihovih pokojninskih prejemkov nevarnost, da morajo brez sredstev čakati po več mesecev na končno ureditev.

Radi tega se obračamo na pristojno oblast z nujno prošnjo, da se uvede v smislu obstoječih zakonov v tozadevno administrativno prakso ekspeditivnejša likvidacija pokojninskih prejemkov.

Preko sto novincem bi bil na ta način omogočen takojšen nastop službe.

5. Učitelji, ki so odslužili kadroski rok ter prekinili zato svoje službovanje radi vršitve svoje državljske dolžnosti, morajo čakati vedno skoraj leto in več na zopetno namestitve.

Opozarjamo pristojne oblasti na to dejstvo ter prosimo, da se uredi to vprašanje čimprej tako, da se bodo mogli po odslužitvi roka v stalnem kadru takoj vračati na prejšnja službena mesta.

6. Za vse one abituriente, ki bi kljub predlaganim možnostim morali še čakati na nameščenje, pa želimo, da bi se jim prirejali razni praktični tečaji, kjer bi mogli svoje zgolj teoretično znanje ohraniti in s prakso izpopolniti.

Pri vseh teh predlogih nas vodi moreča skrb za naše telesno in moralno zdravje, za dobrobit naroda, kateremu smo z veseljem pripravljeno žrtvovati svoje mlade moči.

Prepričani smo, da ne bosta preslišana niti naša prošnja po delu in kruhu, niti klic našega mladostnega optimizma.

Za člane JUU je stališče čisto, ker deklaracija jasno določa: da so vsi člani JUU za svoja dejanja odgovorni celokupnemu stanu!

Čuvajmo svoj ponos, svoj ugled in svojo čast!

„Naš narod ima slavno preteklost, znano in priznano. Zaponite — kar imamo iz preteklosti mladega in sijajnega, to so nam dali ljudje visoke morale, kreposti in čisti.“

Kralj Peter I., učiteljem 6. avg. 1903.

— Čuvajmo svoje značaje. Ob neštetihih prilikah smo že naglašali važnost značajnosti pri učiteljstvu. Danes gre ta klic in to geslo kot poseben simbol med učiteljstvom širom države. To je klic učiteljskih zastopnikov iz Novega Sada. V tem znamenju se vrše učiteljske skupščine po sreskih društvi po vsej državi in na tej osnovi si izbira učiteljstvo nove odbore sreskih društev za triletno dobo. Ta triletna doba bo imela poseben pomen z ozirom na formiranje učiteljskih značajev, kakor so potrebni za jekleno borbo narodu in državi. Zato mora značaj biti najtrdnjši temelj odpornosti za vsakega poedince in s tem za celoto. V tem znamenju je zmaga šole in učiteljskega stanu za lepšo bodočnost!

„Samo značajan učitelj lahko vzgaja značajno mladino in narod.“

— Opozicija JUU iz Beograda je proti mecenom in proti častnim članom JUU. — Beogradska učiteljska opozicija je izdala sledeče poročilo: »Da se ustavi prejemanje 'Narodne Prosvete' in da se enkrat za vselej odstrani iz Udruženja vpliv raznih mecenov' in častnih članov JUU', ker so oni fatalni za udruženje.« — Take parole širijo med članstvo JUU. Vprašamo se, kje je moralna? Napovedujejo bojkot stanovskemu glasilu, ki se bori za učiteljske pravice in za neodvisnost učiteljskega udruženja. Na drugi strani pa nestranno žalijo mecene in častne člane učiteljskega udruženja. In take metode naj sprejme učiteljstvo izven Beograda in takih voditeljev učiteljstva naj se oklenemo?! To naj bo resna in dostojna opozicija? Najboljši odgovor na to bo, da se vsa društva narode na »Narodno Prosveto« in da jo čim bolj razširijo med članstvo. Pravilno nam je rekel tovariš Dimnik na glavni skupščini: »Hočemo v polnem obsegu uvaževati predloge beogradskega učiteljstva, ki jih bo beogradsko učiteljstvo izneslo potom svojih legitimnih zastopnikov in društev. Odlučno pa odklanjamo podtalno rovarjenje raznih grup učiteljstva iz Beograda in njihovo varuštvo nad JUU.« — Dovolj je bilo 15 let preprirov in intrig, sedaj je potrebno, da učiteljstvo izven Beograda odloča ter brani in vzdržuje mir in red v organizaciji, ki nam je potreben za šolo in stan ter za utrditev učiteljskih značajev, ne pa veter-njakov.

Kakšen se dozdevaš vidi vsakdo, a kaj si — spoznaj le redki.

(Macchiavelli)

KRIZANTEMA NA GROB TOVARIŠICI MARIJI KLAUSOVI.

Krasna jesenska nedelja je bila. Sonce je še z vso močjo obsevalo cvetoče ajdove njive in poljubljalo dozorevajoče grozdje. Dalje po vrhovih so sklanjale svoje težke glave in vsepovsod je kipele življenje.

In sredi te lepote se je vil lep, nem spreved na Primskovo, ki nas je vso pot pozdravljalo in vabilo v svoje zlate gorice in temne gozdove. Pozdravljalo in spremljalo je spreved zvonjenje primskovske farne cerkve in zvonjenje mnogih podružničnih cerkva, mimo katerih se je pomikal. Mladina in starši, so spremljali svojo skromno, tiho učiteljico Marijo Klausovo na poslednji poti.

Spomni se samo na to, da so izšli skoro vsi naši najboljši možje iz oddaljenih enorazrednic. Ta jim je dala prvo in trdno podlago. In koliko samoukov raznih strok so nam dali ravno naši najbolj oddaljeni kraji. Danes temu ni več tako. Kmetijski človek ne more več poslati svojega otroka v višje šole, ker bi mu en otrok uničil najbolj trdno posestvo. Tako bo ostal duševno in telesno najbolj zdrav človeški material za višjo kulturo neizrabljen in prinesel morda v prihodnjih generacijah zopet zdravega dotoka našemu propadajočemu inteligenčnemu sloju.

Le pomisli na polpretekle in sedanje čase, koliko moralne gnilobe se je prijelo naše takzovane boljše družbe. Dnevna kronika nam to dovolj jasno izpričuje, a največji grešniki pa ostanejo navadno zakriti s plašcem prizanesljivosti z ozirom na ugled stanu, sorodstva in na močne zveze.

— Še se vprašaj, ali si v bližnji in daljni okolici.

Samota oddaljene gorske vasi sprva neprijetno vpliva na človeka. Lepo je, obiskati tako vas v nedeljo popoldne in se zopet vrniti, a stalno življenje v samotni vzbuja v človeku čut osamljenosti, robinzonstva. Z našimi kmetijskimi ljudmi se da čisto lepo občečevati; tudi zanimivih opazovanj in spoznanj boš doživel, vendar se hoče človeku, ki je izšel iz družabnega kulturnega ozračja, sebi enake družbe. Iskal je boš v prvi vrsti pri sosednih tovariših. Ako najdeš v njih prave tovariše in prijatelje, ti bo že s tem bivanje v samotni mnogo olajšano. Vse težave, ki ta-

Tiho in skromno se je pomikal spreved med bogastvom narave. Tudi ona je bila tiha in skromna, a zato je bilo njeno delo tem vidnejše. Z mirno in toplo besedo je vsajala v otroška srca ljubezen do vsega lepega in dobrega. In mladina jo je imela rada, saj je bila njihova, živela je med njimi polovico svojega življenja. In kakor je bila v življenju rada sama, nepoznana, tako si je želela tudi po smrti počivati v kraju, kjer bi bila nemotena. In izvolila si je Primskovo za svoj poslednji dom.

Poleg svoje pokojne sestre je legla tudi ona, odeta v jesensko cvetje. In tako nas je zapustila zopet ena. Prazno je po njej, a dovršila je svoje poslanstvo na zemlji. Prestala je poslednji boj in se umirila. B. A.

NA HRVATSKEM MONOPOLA ŠOLSKIH ZVEZKOV NE POZNAJO.

»Trgovski list« od 24. oktobra t. l. prinaša naslednji značilen članek:

V našem listu smo že ponovno nastopili proti monopolizaciji šolskih zvezkov ter naglašali, da ti zvezki niso le slabši kakor so bili prejšnji zasebnih podjetnikov, temveč tudi dražji. Prav tako so odklonile monopolizacijo šolskih zvezkov organizacije učiteljstva in staršev. Sploh je vsa javnost nastopila proti tej monopolizaciji, a kljub temu se je ta uvedla.

Vrhu tega pa je ta monopolizacija še brez vsake zakonite podlage. Državna tiskarna si je kratkoma prilastila monopol izdajanja šolskih zvezkov, in sicer na podlagi nekakega razpisa, ki pa na Hrvaškem ne velja. Zato tudi na Hrvaškem monopoliziranih šolskih zvezkov ne poznajo in tam uporabljajo še nadalje izključno samo zvezke zasebnih podjetij.

Če ne velja monopol šolskih zvezkov na Hrvaškem, tudi ne vemo, zakaj bi veljal v Sloveniji. Če je bila uvedba monopolizacije šolskih zvezkov zakonita, potem mora monopolizacija šolskih zvezkov veljati tudi na Hrvaškem, če pa ni zakonita, potem tudi ni treba, da bi veljala v Sloveniji. Enaka pravica za vse!

Zato zahtevamo, da se takoj razveljavi dotični razpis, s katerim se je uvedla v Sloveniji izključna uporaba monopoliziranih šolskih zvezkov. V današnjih razmerah žal ne moremo zahtevati od učiteljstva, da odklanja te zvezke, ker bi morda pri tem posamezniki preveč tvegali. Zato pa pričakujemo od poslancev, da store potrebne korake in da se nezakonita monopolizacija šolskih zvezkov odpravi.

To tudi zato, ker je brezposelnost v našem grafičnem obrtu že itak dovolj velika in ni treba, da bi še državna tiskarna v Beogradu z odvzemanjem dela povečevala to brezposelnost.

— Praznik varčevanja je določen na 31. oktobra. Po vsem svetu se ta dan vzbuja smisel za varčevanje, govori in piše se o pomenu štedljivosti in štednje. Tudi pri nas se bomo spomnili tega mednarodnega praznika ter pred vsem med mladino vzbujali in vzgajali voljo za varčevanje. Današnja gospodarska kriza nas že sama silji k varčevanju, toda le neprestano vzpodbujanje in opominjanje privede vse ljudi do končnega spoznanja resničnosti izreka: Zrno do zrna — pogača, kamen do kamna — palača.

— Praktični izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani. Praktični izpiti za otroške vrtnarice (zabavilce) se bodo začeli v sredo 11. novembra 1936., praktični veroučiteljski izpiti pa v soboto dne 14. novembra 1936. obakrat ob 8. uri dopoldne. Kandidatje oz. kandidatke naj svoje pravilno opremljene prošnje za pristopitev k izpitu vložijo uradnim putem pravočasno tako, da bodo vsaj do 9. novembra oz. do 12. novembra v rokah izpitnega odbora, sami pa naj se zglasijo pol ure pred

rejo tebe in one, si lahko zaupate in svetujete drug drugemu, kako bi se resili raznih nevednosti. Prijateljstvo s sosednimi tovariši zelo blagodejno vpliva tudi na sodbo ljudstva o našem stanu. Večkrat sem čul iz ust preprostega človeka: »Še nam se lep zdi, da se tako razumete med seboj.« Če zaidete slučajno vsi skupaj v veselo, spodobno družbo, nič za to. Slučajji pa naj nikoli ne postanejo navada, sicer bo sodba ljudstva hitro drugačna, da namreč iščete samo uživanja, ne pa prijateljske opore v raznih težavah.

V javnih lokalih razpravljati o naših zadevah je skrajno neokusno in tudi škodljivo. Marsikaka beseda da lahko povod za nadaljnje razmotiranje pri ljudstvu in končno nastane iz komarja slon, iz prengljane besede pa cela afera, ki ustvarja napačne sodbe o celotnem stanu, ki smo sploh preglasni tam, kjer ni treba. Svoje zasebne stanovske zadeve obehamo večkrat na velik zvon, da žanjemo posmeh. Kjerkoli smo, je polno šolskega ozračja. Drugi stanovi nikoli ne razmotrivajo svojih zadev tako neženerano in se že s tem zavarujejo pred javno kritiko.

Na vasi ne dobiš navadno drugačne sebi enake družbe kot duhovnika. So med njimi srčno dobri ter inteligentni možje. Občevanje s takimi je pač lahko in prijeto ter navadno v obojestranski užitek v vaški samotni. Seveda ne boš naletel vedno na take uvidne možje. Če pa greš globlje, boš našel pri mnogem iz tega ali onega vzroka čul zagrenjenosti in boš po tem tudi mileje sodil njegovo ravnanje. »Kdor vse razume, vse odpušča.« pravi Francoz. Tudi ti boš lahko temu ali onemu odpu-

Po sreskih društvi se snuje podporni fond

Sklepi, ki jih moramo še posebej naglasiti

Ustanovitev obrambnega sklada. V proračunu se sprejme za samec in poročene možje 24 din, za poročene žene pa 11 din. V tem je všteti tudi prispevek 3 din za Slov. šolsko matico in 2 din za obrambni sklad, s katerim se bo dala sigurnost tovarišem borcem, ki se za vse ostale izpostavljajo v borbi za naše pravice. To je več kot važno in bomo v bodočem proračunu morali za obrambni sklad sprejeti večjo postavko!

(Sresko društvo Ptuj.)

Članstvo toplo soglaša s predlogom in enodušno sklene, da bo prispeval vsak član mesečno po 3 din za podporni fond.

(Sresko društvo Maribor-mesto.)

Uvidevajoč važnost podpornega fonda bo vsak član prispeval po 1 din na mesec za potrebe sekcije v tem pogledu.

(Sresko društvo Skofja Loka.)

Soglasen je bil sklep, da se s 1. novembrom zviša članarina za 2 din za fond, namenjen v zaščito članstva. Od tega naj osta-

ne 1 din v društveni blagajni, 1 din je pa odposlati sekciji.

(Sresko društvo Šoštanj.)

Da se materialno zaščiti članstvo, se osnuje podporni fond. Predsednik predlaga, da se v ta namen članarina zviša za 3 din, kar se soglasno sprejme.

(Sresko društvo Kozje.)

Sprejme se predlog za plačevanje prispevkov v obrambni sklad. Da pa članstvo ne bo pri tem preveč prizadeto, izplača društvo iz svojih prihrankov v obrambni sklad enkratno vsoto 1700 din, članstvo pa naj mesečno prispeva po 1 dinar.

(Sresko društvo Kranj.)

Ljubljansko učiteljsko društvo je že lani na enem zborovanju sklenilo ustanoviti svoj podporni sklad. Da uresničimo ta sklep, se obvezujemo, da bomo vsi člani prispevali mesečno 3 din v podporni sklad. Od tega ostane 2 din društvu in 1 din se plača sekciji.

(Sresko društvo Ljubljana-mesto.)

Splošne vesti

NE PONIZUJMO SE SAMI...

»Slovenec« je priobčil sledeči članek:

Med učitelji, ki so bili zadnji čas premeščeni, je tudi tukajšnji šolski upravitelj... Domači in sosednji politični nasprotniki so zaradi tega zagnali vpitje, češ, da je... nedolžna žrtev sedanjega režima. Tudi upravitelj sam se smatra za nekakega mučenika. Kako je s to zadevo v resnici.

Dne... t. l. je prišel... k tukajšnjemu župniku, proseč ga, naj mu izposluje premeštitev iz... župnik... mu pravi: »To lahko storite sami.« »Lahko,« reče... a če prošim sam, moram sam nositi selitvene stroške.« Nato se je razvil med njima razgovor na tukajšnji šoli. Župnik se je končno izjavil pripravljenega ustreči upraviteljevi želji, a le pod pogojem, če ga za to prosil še pisмено.

Takoj isti dan je poslal... župniku pismo, v katerem ponavlja prošnjo za premeštitev, utemeljujoč jo takole:

»Moji vzgojni uspehi pri šolski mladini so enaki ničli. Prav nikake avtoritete nimam več in zaradi tega tudi ne volje za nadaljnje delo na svojem sedanjem službenem mestu... Med ljudstvom in šolo je globok, skoraj nepremostljiv prepad... Sedanje razmere so nevdržne! Zato si v interesu tukajšnje šole in

samega sebe želim proč od tod... Če bi bil premeščen na zadnjo hribovsko enorazrednico, nič zato.«

Na podlagi te pismene prošnje je župnik... storil nadaljnje korake. Pošteni javnosti ne bo težko presoditi, če je... res žrtev tukajšnjih svojih političnih nasprotnikov in sedanje vlade, kakor to zavešno in krivično ponavljajo naši neprijatelji. Temu se ne čudimo. Kar znajo, pač znajo! Čudimo se g... ki trdi, da ni prošil za premeštitev. Kako so že dejali stari Rimljani? »Ko bi bil molčal, bi bil moder.«

Tako, učiteljstvu neprijateljski list!

Dolgo smo čakali in čakali, da bo sledil popravek ali preklife notice. Ni ga bilo do danes!

Mnogo besed ni treba izgubljati ob tem primeru. Nočemo braniti tega, kar ni pravilno. Treba je priznati in izlečiti rano, da se ne okuži sosesčina in celotna družba.

Imamo trdno voljo za to, ker hočemo biti zdravi. Le v tem primeru bomo lahko gradili in izgradili močne in neupogljive značaje, ki se bodo popolnoma zavedali upravičenosti svojih zahtev in pravilnosti svojega dela ter bodo pripravljeno doprinesli tudi potrebne žrtve za skupno pravično stvar.

— Tako sivolasi, v življenjskih izkušnjah utrjeni tovariši.

Marsikaj se je sicer danes že izpremenilo prišlo so pa nove, do teh dob neznane težave, ki jih hočem omeniti v sledečih vrstah, ker si me s svojimi pismi naravnost vzpodbudil k temu.

I.

Ne soglašam popolnoma s teboj glede enorazrednice. Res imaš več dela kot tam, kjer si lahko tovariši vzajemno pomagajo. Pravim: tovariši. Niso pa vselej ljudje, ki delujejo s teboj na isti šoli, tvoji pravi tovariši. Če si upravitelj, nosiš odgovornost za vse, kar se na šoli dogaja. Mnogi tega nočejo razumeti. Vidijo edinole sebe in če si še tako prizanesljiv, se bo našel še vedno kdo, ki bo to tvojo dobroto izrabljal do skrajnosti. Rahel tovariški migljaj mu že daje povod, da spravi za hrbtno na dan vse tvoje čisto človeške slabosti in doda iz svoje okužene fantazije snovi za razgovore po javnih lokalih. Pelji se v prostih dneh po železnici ali v avtobusu, ali sedi v kavarno sredi Ljubljane, pa boš čul same »nepriustranske« sodbe skoro o vseh šolah v bližnji in daljni okolici.

Na enorazrednici si kot kralj. Res je pouk v oddelkih težji, a ko se mu privadiš, ti postane igrača, seveda, če ni preveč otrok. To je prava delovna zajednica. Starejši pomagajo mlajšim, a ti pridobe marsikaj od starejših. Mi sploh radi pretiravamo in te varljive sodbe se ponavljajo v vsch mogočih referatih, pa ga ni, ki bi jih skušal ovreči.

Pisma mlademu tovarišu

Prijatelj, tvoja pisma mi dajejo povod, da odgovarjam nanja javno. Saj zadevajo tvoje stiske in nadloge nas vse in nič ni slabšega kot naš molk in zapiranje vase, da si še s tem grenimo bridko sedanost.

Nikakor si ne domišljam, da bi mogel dati s tem odgovorom kako uspešno zdravilo tvojim obtožbam. Težave, ki se moramo boriti z njimi dan za dnem, naj bodo le javen dokument naše, ne še pravilno ocenjene dobe. Spomniti te hočem le na mnoge najine razgovore, preden si odhajal na prvo službo. Videl sem te, s kakim idealizmom si se pripravljal na svojo pot. A iz tvojih pism slutim, da so padli prvi strelji iz zasede na ponosnega orla, ki je meril svojo značno sončno pot in da že padajo prve kaplje krvi iz njegovih ranjenih peruti na črno zemljo. Nisi prvi ne zadnji. Nešteto jih je hodilo že isto pot, imelo iste ovire in pritožbe. Molčali so in si sami za silo zacelili rane, vendar spomin nanje je ostal neizbrisen. Zato imamo ravno v našem stanu toliko zagrenjenih ljudi kot morda v nobenem drugem. Le vprašaj starejšega tovariša, kaj je moral že v svojem življenju pretrpeti. Nekeč mi je eden izmed teh rekel: »Rad sem bil v šoli, veselilo me je delo — a če bi se še enkrat imel odločiti za kak stan, bi gotovo ne izbral učiteljskega. Kar mora prestat učitelj, to presega moči navadnega zemljana. Drugi tovariši mojih let mi zatrjujejo isto, pa so med njimi sončne narave, rojeni optimisti.«

začetkom izpita v direktorjevi pisarni. Zakašnele prošnje kakor tudi zamudniki pridejo v poštev šele za prihodnji izpitni rok v aprilu. Posebna obvestila se kandidatom oz. kandidatkam ne bodo razpošiljala. — Izpitni odbor.

— **SOL. UPRAVITELJSTVA, ODNOSNO KRAJEVNE ŠOLSKE ODBORE** obveščamo, da je bila uprava »Popotnika« primorana ustaviti dostavljanje lista vsem onim naročnikom, ki že nekaj let dolgujejo naročnino. Ako je kdo izmed naročnikov mogoče neopravičeno pri tem prizadet, naj list takoj reklamira. Ostalim naročnikom bomo pa dostavili list takoj po poravnavi dolžne naročnine. Obenem naprošamo vse p. n. naročnike, da poravnajo čimprej tudi naročnino za šol. leto 1935/36. Položnice smo priložili opominom. — Uprava.

— Mnogo pomembnih dogodkov minulega leta si že skoro pozabil. Kronika v slikah v Vodnikovi priliki za leto 1937, ti jih bo spet poklicala v spomin, da bodo svečano zaživeli v tebi. Pazi pa, da ne boš prepozno s prijavo. Vodnikovih knjig vsako leto zmanjka že prvi teden po izidu in ta teden bo letos prvi teden v novembru!

— **Tovariši(-ce)!** Podeželsko dekle, pridno in pošteno, s približno 16 leti starosti, ki je sposobno primitivnega šivanja, dobi pri boljši rodbini v Ljubljani primerno zaposlitev za vsa hišna opravila. Cenj. tovariše(-ice) prosim, da

me obveste o tem, s potrebnimi podatki in s priporočili. Rado Grum, Ljubljana, Franciškaška ulica 6. — Za uslugo vsem prav lepa hvala!

Lištnica uredništva

V zadnji številki se je v članku »Poslovlili smo se« zamešal na koncu stavek, toda upamo, da je članstvo samo našlo pravo zvezo. V opravičilo navajamo, da ne zadene krivda uredništva, ker je zmešnjava nastala šele, ko se je list tretjič prelomil.

Tovarišu -biču- Vašega članka »Ivanu Dimniku v slovo« žal nismo mogli priobčiti, a to iz razlogov, ki so izven uredništva.

Tovariš Vir. Vaš prispevek »Čudne sanje« ni mogel biti priobčen, toda ne po krivdi uredništva.

Pisma mlademu tovarišu so bila v prejšnji številki precej skrajšana in jih taka priobčujemo danes.

Pisec članka »Dajte nam dela« naj javi svoj naslov.

Javno pismo gospodu Rudolfu Pevcu ni moglo biti priobčeno, a ne po krivdi uredništva.

Srečne razjezi, kdor brani nesrečneže.
(Viktor Hugo)

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— **«Preganjanj učiteljstva nile»** tako vzklika »Slovenec« od 22. X., ko odgovarja na »grdo okrožnico JNS-arjev v Ljutomeru«. Tako piše dobesedno: Prosim vas lepo, pošteno in pametno uradništvo, ali so to žrtve, če je sedanja vlada deloma na njih lastno prošnjo, deloma po službeni potrebi, premeštila nekaj sto učiteljev na druga mesta v Sloveniji iz enostavnega razloga, ker so bili v dotičnem kraju zaradi obsovanosti pri ljudstvu in zaradi vsakovrstnih drugih grehov izza zadnjih volitev nemogoči?... Pa poglejmo še v Ljutomer! Kateremu uradniku ali učitelju se je skrivil las pod sedanjim režimom?

— **Zaradi dveh nemških učiteljev**, ki sta premeščena iz Mozlja in Borovca, se pritožuje »Gottscheer Zeitung« od 20. X.

— **Zakon o obvezni telesni vzgoji**, ki ga je izdalo ministrstvo za telesno vzgojo, ni več tako nov, toda vendar se še ne izvaja povsod — prav za prav skoro nikjer. Letos so v Beogradu pri izpitu za učitelje, ki naj bi izvajali ta zakon, padli skoraj vsi kandidati, ker niso bili dovolj sposobni. (»Slovenski dom« 16. X.)

— **Učitelj manjka**. Pri Sv. Katerini je na trirazrednici samo en učitelj. Učiteljskih kandidatov pa je dovolj. (»Slovenec« 23. X.)

— **Utravkistična šola na Koroškem** je po mnenju koroškega kulturnega delavca ustanova, katere cilj je povsem negativen: ubiti v otroku zadnjo kal ljubezni do vsega lepega, dobrega in resničnega. Druga pozitivna cilja tako zvana utravkistična šola ne pozna. Kot primer vzgoje v taki šoli prinaša »Ponedeljski Slovenec« od 26. X. nekaj kvantarskih pesmi, ki jih morajo prepevati slovenski otroci v teh šolah.

— **Statistiko premeščenih učiteljev** posnemaj iz »Učit. tovariša« tudi »Nova doba« od 16. X.

— **O pubertetni dobi**, ki je doba fiziološkega presnavljanja in velikih notranjih motenj pri mladini in nadvse važen most v živ-

ljenju — je predaval na vabilo pedagoške centrale univ. prof. dr. Rostohar iz Brna. (Marib. večernik 13. X.)

— **V Limbušu so priredili v Sokolskem domu** prirčno odhodnico šol. upr. A. Zeilhoferju, ki je premeščen po službeni potrebi v Cven. (Marib. več. 13. X.)

— **Delavske žene so zahtevale za šolo-obvezne otroke** grške šole v posebni spomenici tole: 1. da se mora razširiti šolsko poslovanje, ker je mnogo premajhno; 2. da dobe delavski otroci vse šolske potrebščine v šoli; 3. da se ustanovi šolska poliklinika; 4. da se ustanovi šolska kuhinja za najbednejše. (»Delavska politika« 14. X.)

Učiteljski pravnik

— **§ »Uradno poslovanje«** je naslov VI. poglavja »Roč. kataloga« 1936./37., ki nam pove in kaže, kako je nadaljevati poročila na uradnih spisih, t. j. neprekinjeno in kje je spise predstavljati. Prav bi bilo, da bi se vsi ravnali po navodilu zaradi enotnega poslovanja.

Naša gospodarska organizacija

— **g Zadrudnikom Učit. samopomoči**. V tretjem četrtletju l. 1936. (julij, avgust, september) so umrli sledeči zadrudniki: Kante Stana, Ljubljana; Pivk Tiika, Čatež; Mattanovič Asta, Ljubljana; Farkaš Ivan, Maribor; Černej Ludvik, Makole; Konjar Ulrik, Motnik; Kratnar Marija, Kamnik; Likozar Marija, Ljubljana; Šabec Avguštin, Senj. Označba: 382. do 390. smrtni primer. Ta seznam ne navaja imen v oktobru l. 1936. umrlih zadrudnikov, za katere boste nakazovali članski prispevek s položnicami, ki jih prejmete konec meseca oktobra l. 1936.

Plašči, površniki // **LUKIĆ**
v priznani elegantni izdelavi in veliki izbiri
Ljubljana, Stritarjeva ulica

stil, če nima na primer socialnih čutov tako razvitih kot drugi. Pomisliti moraš, da so sami brez družin in se že zato dostikrat ne morejo z vso dušo živjeti v položaju trpečega človeka. So pa tudi med njimi že od narave in po samovoljni popolni altruisti. Mi sploh sodimo ljudi in stanove preveč po enem kopitu. Povsodi so dobri in slabi. Po teh lastnostih boš vedel uravnati tudi svoje razmerje do njih, ne pa po kakih drugih kriterijih ali kakih daljnih tujih interesih.

Na vsak način si moraš poiskati v samotnem kraju kako plemenito razvedrilo. Družba sama še ni vse. Mnogim jo deloma nadomešča lepa knjiga, leposlovna ali znanstvena, gospodarstvo, godba in razne druge panoge umetnosti. Kdor ni navezan na eno teh opravil, tega skoro ni mogoče šteti med izobražence. Nekje je zapisano, da po zasebni knjižnici takoj spozna človeka. Ni pretirana ta sodba. Imam prav značilne priče za to. Poznal sem nekoga, ki ni imel menda niti ene svoje knjige. Bil je po značaju zakrknjen in nedostopen, v šoli naravnost surov in strahovito zaljubljen v svojo modrost, pravi strah okoliški družbi. Drugi je ob sebitvi prejel prevažal zaboje knjig kot kaj drugega. Po prvem srečanju sem spoznal v njem ravno nasproten tip prejšnjega. In po daljšem obveščanju sem videl, da se nisem prav nič motil. Ni bil sam umetnik, a odlično poznavatelj lepih umetnosti, ki so poleg prave domače vzgoje tudi pomagale vzgojiti v njem plemenitega človeka. Rečem ti samo: Človeka z lepo knjigo se ne boji, boj se pa onega, ki je naravnost zaveroj v evangelij kakega političnega lista.

To so navadno duševno manjvredni ljudje iz one velike črede, ki ne zna sama iskati potov, ampak se zanaša edinole na glas zvonca pred seboj, pa naj mu zvončklja tudi k pogubi.

III.

Dotaknil bi se rad še neke bolj delikatne zadeve. Ker si me pa izrecno prosil, naj ti pišem o vsem, kar se mi zdi važno, bodi tudi to.

»Človeku ni dobro samemu biti.« Resničnost tega svetopisemskega reka boš morda kaj kmalu občutil na svoji koži, če se boš kaj dalje časa potikal okrog tujih ljudi. Družinsko življenje je naravna zahteva in se ji človek ne more dalje časa upirati. Redki so, ki se tej potrebi prostovoljno odtegnejo. Skoro edino med umetniki boš našel take ljudi, navadni zemljanji pa se rajši ravnajo po navodilu iz svetega pisma.

Marsikoga v našem stanu tirajo do tega odločilnega koraka neizprosne potrebe preživljanja. Vendar se vsak prenačilen sklep gotovo maščuje prej ali slej. Boljše je vedno nekaj pretrpeti in stopiti s pokvarjenim želodcem v zakon, kot si pa z neprevidnim zakonom, pokvariti življenje. Vendar ti v tem oziru ne upam podajati prav nikakih navodil. Le opozoril bi te na nekatere momente, ki sem jih opazoval tekem svojega križarenja preko dveh dežel. Sicer ti pa za zdravo ljudsko načelo, ki ga je rodilo izkustvo, prav dobro svetuje: Naglica ni nikjer dobra.

(Dalje prih.)

— **g Članom Učit. samopomoči**. V teh dneh razpošilja zadrudna uprava položnice za nakazilo članskega prispevka po umrlih članih v oktobru 1936, ki so sledeči: Šega Ivan, Jesenice; Kelbl Valentina, Mengeš, in Zagar Mijo, Brežice (391. do 393. smr. primer). Samski člani nakažejo 16 Din, zakonski pari 31 Din. Zaostankarjem smo prištelili k tem zneskom še zaostanke iz prejšnjih mesecev, večjim dolžnikom smo poslali opomine. Poravnajte zaostali članski prispevek, ker Vas mora sicer načelstvo izključiti iz zadrudne! — Kdor je prejel podporo iz podpornega sklada US, naj jo vrača redno z določenimi mesečnimi obroki.

Mladinska mafica

— **mm Prva številka »Našega roda«** je bila razposlana v teku petka, sobote in nedelje na vse šole. Kdor številke ni prejel, a jo je naročil pravočasno, naj jo reklamira.

— **mm Prva številka »Našega roda«** je pošla. Tiska se druga naklada. Naknadnim naročnikom jo dopošljemo v nekaj dneh.

— **mm V letošnjem »Popotniku«** izraža kritik publikacij Mladinske matice željo, naj izhajajo knjige namesto poleti — septembra meseca, ko imajo otroci na deželi več časa in več razpoložnja za branje. Po sklepu letošnje skupščine se ta preuredba tudi izvrši že z letošnjim letom.

— **mm Kot čujemo** so sprejeli učenci prvo številko »Našega roda« z velikim navdušenjem. Tudi naši najmlajši so zadovoljni z njo, saj je dober del lista posvečen tudi njim. Radi bi list čim bolj izpopolnili in zato bi bili hvaležni tovarišem za vsako odkrito in dobro mislečo kritiko lista, želje in nasvete. V mejah možnosti bo uredništvo upoštevalo vse pametne nasvete, da so le listu v korist.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

PROSLAVA OB 70 LETNICI
RAVNATELJA MATEJA HUBADA

6. novembra t. l. ob 20. uri bo v filharmonični dvorani (Kino Matica) proslava 70 letnice ravnatelja Mateja Hubada. Na proslavi bodo sodelovali vsi v Hubadovi župi včlanjeni pevski zbori, z izjemo našega. Naš zbor se žalibog ne more udeležiti proslave iz tehničnih razlogov. — Da pa bo tudi naš stan na proslavi častno zastopan, vlijudno vabimo vse ljubljansko in okoliško učiteljstvo, da se proslave udeleži v čim večjem številu ter tako po-

Štánovska organizacija JUU

Sreska društva odobravajo smer začrtano na novosadski skupščini

Učiteljstvo, zbrano na svojem običnem zboru učiteljskega društva za srez Dravograd, dne 3. oktobra 1936., soglasno in v polnem obsegu odobrava stališče in delo glavne skupščine v Novem Sadu ter poziva sekcijo in centralno upravo JUU, da odločno vztraja na svoji dosedanji poti, da se vztrajno borita za svobodno učiteljsko vest in učiteljsko nezavisnost.

(Sresko društvo Dravograd.)

Odobravamo poročilo o državnih skupščini, izrekamo zaupanje našem centralnemu vodstvu in prosimo posebno tovariša Dimnika, naj vztraja v borbi za stanovske interese in interese šole. Zahtevamo stalnost in ločitev šolske uprave od politične.

(Sresko društvo Maribor-mesto.)

Učiteljstvo škofjeloškega okraja, zbrano na svoji redni letni skupščini dne 10. oktobra 1936. na deški šoli v Škofji Loki, izreka svoje priznanje in zahvalo delu, ki ga je izvršila glavna skupščina JUU v Novem Sadu. Odobravamo stanovsko politiko JUU, izraženo v

Iz izvršnega odbora

— **iz Pretsedniku JUU, Beograd.** — Bje-ljina, 17 X 1936. — Učiteljstvo sreza bje-ljinskog srda svoje redovne današnje glavne skupščine srdačno pozdravlja vas i cio izvršni odbor. — Odbor.

— **iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, Izvršnom odboru, Beograd.** — Učiteljstvo sreza jastrebarskog sakupljeno 17 X o. g. na redovitoj godišnjoj skupščini u Gornjem Desincu i saslušavši izveštaj svoga delegata o glavnoj skupščini Udruženja u Novom Sadu, šalje srdačne pozdrave gospodinu pretsedniku Dimniku i cijelom Izvršnom odboru, izjavljujući svoju spremnost za borbu u obrani naših staleških prava. — Uprava.

— **iz Izvršnom odboru JUU, Beograd.** — Strumica, 19 X 1936. — Sa prve godišnje skupščine učitelja sreza strumičkog pozdravljaju svoje vode želeći da istraju u borbi za učiteljska prava ne žaleći žrtava koje ćemo zajednički podnositi. — Uprava.

— **iz Pretsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja Ivanu Dimniku — Beograd — Benkovac 21 X — Učiteljstvo sreza benkovskog primorske banovine sakupljeno na**

časti zaslužnega slovenskega kulturnega delavca, saj je slavljencev vzgojil tudi med našim stanom precejšen kader odličnih glasbenikov.

Šolski radio

— **VI. teden. Torek, 3. novembra** bo predaval tov. Marijan Tratar: »Olimpijske igre nekdanj in sedaj.« Razpored: 1. Uvodna beseda. 2. Kratak pogled v telovadbo starih Grkov. 3. Olimpijske igre v Stari Grčiji. 4. Propad in zopetni dvig olimpijske misli v novem veku. 5. Olimpijske igre v novejšem času. 6. Letošnje olimpijske igre v Nemčiji: a) pričetek zimske olimpijske igre; b) prenos olimpijskega ognja; c) olimpijske igre v Berlinu in Kielu. 7. Zaključna beseda. II.—III.

V petek, 6. novembra bo predaval tov. Sicherl Janko o temi »Koristni zimski šport«. Razpored: 1. Smučanje. 2. Sankanje. 3. Drsanje. — K temu predavanju dostavlja sledeče misli: Telesna in duševna izobrazba sta v okviru celotne vzgoje enakovredni. — Prirodnim, to je praktično uporabljivim vajam je treba v telesni vzgoji dajati prednost. Z njimi premagamo zapreke v vsakdanjem življenju. (N. pr. smučki kot prometno sredstvo omogočajo redni obisk šole v gorskih vaseh.) — Z zimskim športom utrjujemo zdravje, razvijamo smisel za narodo in spoznavamo krasoto naše domovine. Pameten šport vpliva na pogum in navaja na red. Vrhunskih uspehov (rekordov) pa pri telesni vzgoji v narod, nih šolah ne zahtevamo, saj se itak prekmalu pokažejo sami od sebe nepravilni in nezdravi »športni izrodki«, ki se na primer prav živo odražajo v nogometu. Treba je res prave vzgoje. Doživetje lastnega uspeha sicer stopnjuje veselje do športa, ne sme pa prekoračiti zdrave meje. II.—III.

— **Z zimskim športom utrjujemo zdravje**, razvijamo smisel za narodo in spoznavamo krasoto naše domovine. Pameten šport vpliva na pogum in navaja na red. Vrhunskih uspehov (rekordov) pa pri telesni vzgoji v narod, nih šolah ne zahtevamo, saj se itak prekmalu pokažejo sami od sebe nepravilni in nezdravi »športni izrodki«, ki se na primer prav živo odražajo v nogometu. Treba je res prave vzgoje. Doživetje lastnega uspeha sicer stopnjuje veselje do športa, ne sme pa prekoračiti zdrave meje. II.—III.

Učiteljska fiskarna

— **t Zvezki z napisanimi vzorci po monopolskih vzorcih**. Lepopisnica od l. do 8. razreda: Lepopisnica v cirilici štev. 1—3, znižana cena: 100 komadov Din 25— pri odjemu nad 2000 komadov poštnine prosto. Za cenjena naročila se priporočata Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njena podružnica v Mariboru.

deklaraciji. JUU naj se vodi po načelih, ki varujejo organizacijo avtonomnost, svobodo učiteljske vesti, njegovo dostojanstvo in čast.

(Sresko društvo Škofja Loka.)

Učiteljstvo sreskega učiteljskega društva v Ormožu, zbrano na običnem zboru dne 22. oktobra 1936., soglasno in v polnem obsegu odobrava stališče in delo glavne skupščine v Novem Sadu ter poziva sekcijo in centralno upravo JUU, da odločno vztrajata na svoji dosedanji poti, da se vztrajno borita za svobodno učiteljsko vest in učiteljsko nezavisnost.

(Sresko društvo Ormož.)

Člani ljubljanskega učiteljskega društva, zbrani na svojem običnem zboru dne 17. oktobra 1936., odobravamo v polnem obsegu stališče in delo državne skupščine v Novem Sadu. Pozivamo centralno upravo JUU, da vztraja in deluje tudi v bodoče na trogo stanovski liniji, ker le na ta način je mogoča uspešna borba za korist šole in dobrine našega stanu.

(Sresko društvo Ljubljana-mesto.)

zboru sreskog društva 2 X pozdravlja Vas i odobrava Vaš stav u pravednoj borbi za učiteljska prava te na energičnom i požrtvovnom radu u odbrani interesa organizacije.

Uprava.

— **iz Pretsedniku Učiteljskog udruženja — Beograd — Stara Pazova 22 X — Učiteljstvo sreza staropazovačkog i grada Srem, Karlovaca sa današnje svoje redovne skupščine šalje Vam iskren pozdrav i moli Vas da pored sviju neugodnosti koje Vam se čine izdržite na tom položaju i nastavite dalji rad u borbi za prava učiteljska i narodne prosvete. Mi stojimo nepokolebivo uza Vas. — Uprava.**

Iz društva Vabila

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŽUZEMBERKU** bo imelo zborovanje in obični zbor v soboto, dne 14. novembra 1936. ob 10. uri dopoldne v Žuzemberku. — Dnevni red: 1. Otvoritev in situacijsko poročilo. — 2. Življenje kmečke družine in vasi pa učitelj. Predaval bo tov. France Mervar. — 3. Poročila društvenih funkcionarjev. — 4. Poročilo nadzornega odbora. — 5. Volitve. —